

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 10CoP/11/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5618200263
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 05. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Amália Paulerová
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2019:5618200263.1

Uznesenie

Krajský súd v Žiline, ako odvolací súd, v senáte v zložení z predsedníčky senátu JUDr. Amálie Paulerovej a členov senátu - sudcov JUDr. Róberta Urbana a JUDr. Erika Vargu, v konaní o spôsobilosti na právne úkony C. D., nar. XX.X.XXXX, prihlásený k trvalému pobytu C. B. Y., v čase vydania rozhodnutia súdu prvej inštancie v Ústave na výkon trestu odňatia slobody, so sídlom Dukelská štvrť 941/10, 018 41 Dubnica nad Váhom, v zastúpení procesným opatrovníkom - Mesto Liptovský Hrádok, so sídlom Hviezdoslavova 170, Liptovský Hrádok, IČO: 00 315 494, o návrhu I. D., nar. XX.X.XXXX, prihlásený k trvalému pobytu K. XX, B. Y., na obmedzenie spôsobilosti na právne úkony C. D. a ustanovenie mu opatrovníka, za účasti Okresnej prokuratúry Liptovský Mikuláš, v aktuálnom štádiu rozhodovania už za účasti Krajskej prokuratúry Žilina, na základe odvolania Okresnej prokuratúry Liptovský Mikuláš proti uzneseniu Okresného súdu Liptovský Mikuláš č. k. 9Ps/2/2018-58 zo dňa 8.1.2019 takto

rozhodol:

Z r u š u j e v celom rozsahu uznesenie súdu prvej inštancie a v r a c i a mu vec na ďalšie konanie a na nové rozhodnutie.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým uznesením súd prvej inštancie (ďalej iba „okresný súd“) zastavil konanie o návrhu navrhovateľa I. D. vo veci obmedzenia spôsobilosti na právne úkony a ustanovenia opatrovníka C. D.. Okresný súd postupoval podľa § 247 ods. 1 Civilného mimosporového poriadku, konštatoval, že nie sú splnené podmienky na obmedzenie spôsobilosti C. D. na právne úkony. Nesplnenie podmienok pre obmedzenie spôsobilosti menovaného na právne úkony okresný súd vyvodil z okolnosti, že rozsudkom Okresného súdu Liptovský Mikuláš č. k. 3T/11/2018-114 zo dňa 27.6.2018, právoplatným dňa 13.7.2018 bol C. D. odsúdený za prečin ohrozenia pod vplyvom návykovej látky podľa § 289 ods. 1 Trestného zákona na trest odňatia slobody vo výmere 6 mesiacov so zaradením do ústavu na výkon trestu odňatia slobody s minimálnym stupňom stráženia, čo preukazuje pre účely aktuálneho konania, že bol v čase spáchania trestného činu trestne zodpovedný, nemal duševnú poruchu pre ktorú nemohol rozpoznať protiprávnosť činu alebo ovládať svoje konanie a vedie k záveru o nesplnení podmienok ustanovenia § 247 ods. 1 Civilného mimosporového poriadku na obmedzenie spôsobilosti C. D. na právne úkony.

2. Podľa § 52 Civilného mimosporového poriadku (ďalej iba „ CMP“) žiadnemu z účastníkov nepriznal okresný súd nárok na náhradu trov konania.

3. Proti uzneseniu podala v zákonnej lehote odvolanie Okresná prokuratúra Liptovský Mikuláš, ktorá v pozícii odvolateľa podľa § 34 CSP v spojení s § 2 ods. 1 CMP navrhuje v zmysle § 389 ods. 1 písm. a/ CSP, per analogiam v spojení s § 59 a nasl. CMP uznesenie okresného súdu zrušiť a vec podľa § 391 ods. 1 CSP mu vrátiť na ďalšie konanie a na nové rozhodnutie. Podľa názoru odvolateľa prvostupňový súd nepostupoval v intenciách § 244 CMP. Síce uznesením zo dňa 10.4.2018 sp. zn. 9Ps/2/2018 nariadil znalecké dokazovanie a za účelom jeho výkonu ustanovil aj znalca, napriek tomu písomný znalecký posudok podaný nebol. Okresný súd sa uspokojil so zistením známym z úradnej činnosti, že C. D. bol totožným súdom v trestnom konaní ním vedenom pod sp. zn. 3T/11/2018 uznaný vinným pre spáchanie

prečinu ohrozenia pod vplyvom návykovej látky podľa § 289 ods. 1 Trestného zákona a rozsudkom zo dňa 27.6.2018, s vyznačenou doložkou právoplatnosti dňom 13.7.2018, č. k. 3T/11/2018-114, mu bol uložený nepodmienečný trest odňatia slobody vo výmere 6 mesiacov, so zaradením odsúdeného pre jeho výkon do ústavu na výkon trestu odňatia slobody s minimálnym stupňom strázenia. Ďalej dôvodil zastavenie konania tým, že v uvádzanej trestnej veci u C. D. nebolo zistené, že tento by bol nepríčetným v zmysle § 23 Trestného zákona s čím podľa odvolateľa nie je možné súhlasiť. V trestnom konaní vedenom proti C. D. ako obžalovanému z trestného činu ohrozenia pod vplyvom návykovej látky podľa § 289 ods. 1 Trestného zákona pod sp. zn. 3T/11/2018 nebola otázka príčetnosti obžalovaného v intenciách § 23 Trestného zákona riešená cestou znaleckého skúmania a dokazovania v zmysle požiadaviek § 148 a nasl. zákona č. 301/2005 Z.z. Trestného poriadku, v znení neskorších predpisov. Príčetnosť v rozsahu a vnímaní trestného práva nie je možné bezvýhradne stotožňovať so spôsobilosťou fyzickej osoby na právne úkony tak ako to vyplýva z ustanovenia § 8 a § 10 Občianskeho zákonníka.

4. Postup súdu v intenciách § 244 CMP je povinnosťou, nie možnosťou súdu s tým, že táto povinnosť je síce prelamovaná obsahom úpravy § 246 CMP, pričom však konajúci súd vo veci nevypočul ani ošetrojúceho lekára C. D.. Pre zrejmu rozdielnosť obsahu pojmu príčetnosť v trestnom práve a slovného spojenia spôsobilosť na právne úkony v civilnom procese, ako aj rozsah a obsah znaleckého dokazovania sa odvolateľ domnieva, že ani existencia písomného znaleckého posudku týkajúceho sa duševného stavu obvineného v trestnom konaní neumožňuje súdu v konaní o spôsobilosti fyzickej osoby na právne úkony rozhodnúť bez postupu podľa § 244 CMP, či aspoň postupu podľa § 246 CMP.

5. Odvolateľ poukazoval aj na v minulosti prebiehajúce iné trestné konanie v trestnej veci C. D. a to v súvislosti so spáchaním prečinu porušovania domovej slobody podľa § 194 ods. 1, 2 písm. a) Trestného zákona, vedené Okresným súdom Liptovský Mikuláš pod sp. zn. 2T/97/2016. Na základe príkazu sudkyne Okresného súdu Liptovský Mikuláš pre prípravné konanie zo dňa 28.7.2016 sp. zn. 20Tp/301/2016 bol C. D. podrobený vyšetreniu duševného stavu ako obvinený v trestnom konaní. V rámci nej súdom pribratá znalkyňa podala písomný znalecký posudok č. 29/2016 zo dňa 30.8.2016, v ktorom síce znalkyňa dospela k záveru, že tento bol v zmysle § 23 Trestného zákona v čase páchania skutku príčetný, súčasne však konštatovala, že C. D. trpí na poruchy psychiky a správania zapríčinené alkoholom, na syndróm závislosti od alkoholu v rozhodujúcom III. vývojovom štádiu alkoholizmu, pričom ide o aktívnu závislosť. Vplyvom alkoholu podľa znalkyne dochádza k progresii osobnostných devastáčnych zmien a k alkoholickéj osobnostnej reštruktúre. Predmetné skutočnosti pritom boli u C. D. identifikované ku 30.8.2016, teda pred viac ako dvomi rokmi. Súd nedostatočne reflektoval aj na ďalšiu skutočnosť, že C. D. bolo v súvislosti s nadmerným užívaním alkoholu uložené Okresným súdom Liptovský Mikuláš v rozsudku zo dňa 31.10.2016 s vyznačenou doložkou právoplatnosti dňom 31.10.2016, sp. zn. 2T/97/2016, okrem iného aj ústavné ochranné protialkoholické liečenie podľa § 73 ods. 2 písm. d) Trestného zákona, neskôr uznesením Okresného súdu Martin zo dňa 30.5.2017 č. k. 13Nt/55/2017-10 (právoplatne 30.5.2017) zmenené na ambulantné ochranné protialkoholické liečenie. Uvádzané relevantné skutočnosti, popri absencii postupu súdu prvej inštancie v intenciách § 244 CMP, prípadne podľa § 246 CMP, objektívne bránia podľa názoru odvolateľa v zastavení konania v aktuálne posudzovanej právnej veci.

6. Krajská prokuratúra Žilina písomne dňa 29.1.2019 (na č.l. 70 spisu) oznámila (už v štádiu po podaní odvolania), že preberá v súdnej veci vstup do konania, ktorý vykonala a realizovala pôvodne Okresná prokuratúra Liptovský Mikuláš.

7. Písomné vyjadrenie k odvolaniu predložené nebolo.

8. Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací (§ 34 Civilného sporového poriadku, ďalej „CSP“), po zistení že odvolanie podala na to oprávnená procesná strana, v zákonom stanovenej lehote proti rozhodnutiu, ktorému je odvolanie prípustné, bez nariadenia odvolacieho pojednávania postupom podľa § 389 ods. 1 písm. a) CSP uznesenie súdu prvej inštancie zrušil a podľa § 391 ods. 1 CSP vrátil mu vec na ďalšie konanie a na nové rozhodnutie. Krajský súd vyhodnotil odvolanie za dôvodné.

9. V súdnej veci konanie o obmedzenie spôsobilosti na právne úkony C. D. súd začal na základe doručeného návrhu dňa 29.1.2018 I. D.. Osoba podávajúca návrh (otec C. D.) vymedzila dôvody, ktoré podľa jeho názoru zakladajú podmienku pre vedenie súdneho konania o obmedzenie spôsobilosti na právne úkony C. D.. Za prioritný dôvod bolo označené nadmerné požívanie alkoholických nápojov

menovaným, jeho závislosť od alkoholu ako závislosť veľmi silná, pri nadmernom užívaní alkoholu dochádzalo k porušovaniu cudzieho majetku (vlámanie, krádeže) a protialkoholická liečba syna navrhovateľa (či už ambulantnou formou, v rámci 3- mesačného liečenia) bola neúspešná.

10. Proces konania o spôsobilosti na právne úkony fyzických osôb upravuje Civilný sporový poriadok v ustanoveniach § 231 až § 251. V takomto type konania sa rozhoduje o osobnom stave fyzickej osoby, pritom konanie o obmedzenie spôsobilosti na právne úkony ex lege je spojené s konaním o ustanovenie za opatrovníka (§ 248 CMP). Podľa § 244 CMP súd v konaní ustanoví a vypočuje znalca. Opodstatnene odvolateľ poukazuje na procesný význam (obligatórneho charakteru) predmetného ustanovenia osobitne aj so zreteľom na individuálne okolnosti a zistenia, ktoré v konaní doposiaľ vyvstali. Tie svedčia o nadmernom požívaní alkoholických nápojov C. D. a aj okresný súd viedli k nariadeniu znaleckého dokazovania, k ustanoveniu znalca. K vykonaniu dokazovania určenými dôkazmi (odborného charakteru) ale súd nepristúpil. V konaní o spôsobilosti na právne úkony sa musí súd zamerať predovšetkým na zistenie duševného stavu osoby o ktorej spôsobilosť v konaní ide, t.j. či ide o osobu, ktorá je skutočne postihnutá duševnou poruchou a akú intenzitu táto porucha dosahuje. Ide tu o otázku skutkovú, pri riešení ktorej súd sa nezaobíde bez znalca. Ďalším predpokladom pre rozhodnutie súdu je zistenie, do akej miery je osoba postihnutá duševnou poruchou spôsobilá sama si obstarávať svoje záležitosti. Pri riešení tejto otázky súd vychádza zo zistení na základe posudku znalca (znalcov) v spojení s ostatnými dôkaznými prostriedkami, avšak všetky vykonané dôkazy musí vyhodnotiť vo vzájomnej súvislosti.

11. V danom type konania (občiansko-právneho charakteru) je znalecké dokazovanie preferovaným dôkazným prostriedkom, preto len celkovo výnimočne v kontexte vykonaného dokazovania možno od neho upustiť a uspokojiť sa s výsluchom ošetrojúceho lekára (§ 246 CMP). Je jednoznačné, že nie je zodpovedaná a vyriešená základná skutková otázka, či je C. D. v dôsledku nadmerného požívania alkoholických nápojov postihnutý duševnou poruchou, ak áno, akú intenzitu táto porucha dosahuje a do akej miery je spôsobilý sám si obstarávať svoje záležitosti. Až potom, ak výsledok odborného posudku vylúči duševnú poruchu v dôsledku nadmerného požívania alkoholických nápojov u C. D. bude možné v rovine procesno právnej posúdiť aj splnenie podmienok pre zastavenia konania podľa § 247 ods.1 CMP.

12. Názor odvolacieho súdu vyslovený v tomto rozhodnutí je pre okresný súd záväzný.

13. V novom rozhodnutí rozhodne okresný súd aj o náhrade trov tohto odvolacieho konania.

14. Toto rozhodnutie odvolacieho súdu bolo prijaté hlasovaním v senáte v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu dovolanie prípustné n i e j e .